

ONKO RAKKAUTTA OLEMASSA ja mitä se on?

Kirj. Afes Ötsipel.

Hullun näköinen kysymys, eikö totta? Mutta kuitenkin kuulee siitäkin usein keskusteltavan ja väiteltävän.

On itsestään selvää, ettemme me sosialistit voi ottaa kysymyksen alaiseksi sitä, että lähdetään maailmaa parantamaan lähimmisen rakkaudella, kuten muutamat haaveilijat, jotka haaveilevat, että kaikki ihmiset, siis omistavan luokan jäsenetkin, jollain ihmeellisellä tavalla muuttuvat niin hyväksi, että ne sulasta lähimmisen rakkaudesta lakkaavat riistämässä työläisten työn tuloksia.

Mistään tämänlaisesta rakkaudesta ei voi olla puhetta sosialistien keskuudessa. Me tiedämme, että ainoastaan leppymättömän, sitkeän, väsymättömän luokkataistelun kautta voivat työläiset oikeutensa saavuttaa. Ja tiedämme vielä senkin, että tähän taisteluun osastottajat eivät ota siihen osaa lähimmisen rakkaudesta oman luokkansakaan jäseniä kohtaan, vaan pääasiassa oman edun tavoitteluun on se pohjimmallinen voima, joka saa ihmiset osaa ottamaan luokkataisteluun. Yksilöstä tulee kunnollinen luokkataistelija ainoastaan sen kautta, että hän pääsee käsittämään sen, että hänen omat etunsa ovat samat kuin luokkansan edut ja että ainoastaan luokkana voivat työläiset etujansa puolustaa. Siis lähimmisen rakkaudella ei ole sitä voimaa tässä yhteiskunnallisessa kysymyksessä kuin nuo haaveilijat olettavat.

Tämä on sanottu pääasiassa siitä, mitä tulee yhteiskunnan muuttamiseen kapitalistisesta sosialistiseksi. Sosialistisessa yhteiskunnassa tulee ihmisrakkaus varmaan olemaan hyvinkin suurena tekijänä olosuhteitten yhä paremmiksi muodostamisessa, sitten kun tuo yksityisetujen tavoittelemisen pakko nykyisessä muodossaan on poistunut.

Ihmiselämässä on kuitenkin, paitsi tätä yhteiskunnallista puolta, myöskin yksilöllinen puolen. Emmekä me nykyajan sosialistit pyri yksilöllisyyttä kieltämään, eikä tuhoamaan, vaikka vastustajamme niin väittävät ja vanhemmat ihmissosialistit, ainakin osa heistä, ovat niin ajatelleet. Me nykyajan sosialistit, kuten tunnettua, vaadimme vaan tuotannon ja jaon välineitten yhteiskunnallistuttamista, joka takaa kullekin yksilölle työnsä tuloksen nauttimismahdollisuuden.

Tämä nauttiminen tapahtuu kahdella tavalla: yksityisesti kodissa, jonka silloin työläiset tulevat ensi kerran maailman historiassa todella omistamaan.

Ja yhteiskunnallisten laitosten kautta niinkuin koulujen, yleisten kulkuvälineiden, teatterien, kirjastojen, y. m. kautta.

Siis koska yksilöllisyys, yksityiselämä ja yksilölliset nautinnat eivät tule sosialismin toteutuessaan lakkaamaan, päinvastoin lisääntymään ja täydellistymään, niin yksilöllisestä elämästä ja yksilöllisestä onnesta puhumista ja siitä kirjottamista ei suinkaan voida sanoa epäsocialistiseksi.

Siis jos rakkautta ei voidakaan sovelluttaa tänäpäivänä yhteiskunnalliseen elämään, niin siitä ei suinkaan seuraa, että sitä ei olisi olemassa, tahi, että se olisi joiain tarpeellista tahi toisarvoista. Se voi olla ja onkin tarpeellista ja välttämättömäkin yksityiselämässä. Tätä yksityiselämän piiriin kuuluvaa rakkautta on esim. rakkaus aviopuolisoiden välillä, rakkaus vanhempien ja lasten välillä, veljesten ja sisarusten välillä j.n.e.

Rakkaus, jatkuva kestävä rakkaus aviopuolisoiden välillä on tarpeellinen, melkein välttämätön kotielämässä. Ilman sitä ei voi kotia kodiksi sanoa, ja useassa tapauksessa ei se ajanpäälle voi koossakaan pysyä.

Kaikkien väärinkäsitysten välttämiseksi täytyy huomauttaa, ettei tässä suinkaan jätetä huomioonottamatta sitä seikkaa, että aineellinen toimeentulo on välttämätön kodin

kodiksi tulemisessa ja kotielämän onnistumisessa, mutta siitä on meidän sosialistien keskuudessa enemmän puhuttu, joten nyt olen ottanut vapauden puhua asian toisestakin puolesta. Ja ettei aineellinen toimeentulo ole tässä alvan yksinomaisen tekijä, sitä osoittaa epäonnistuneet avoliitot ja hajonneet kodit ja niitten johdosta seuranneet murhat ja itsemurhat rikkaiden keskuudessa.

Siltä varalta taas, että useat nykyään pyrkivät selittämään epämaterialistiseksi, toisin sanoen ei materialistisen historian käsitteen mukaiseksi sitä, jos kaikkea ei selitetä suorastaan leipäkysymyksestä johtuvaksi, haluan sanoa, että materiaalia, ainetta on muukin ei vaan leipä ja läski, perunat ja muut aineet, mitä me syöme ja juomme ja käyttämme vaatteisiin ja asuntoon. Ihminen itsekin ruuaineen ja sieluneen on kokonaan ainetta (materiaalia) ja tarkemmin ajatellen, me emme halua eellä leivän tähden, vaan haluamme leipää elämän tähden.

Näillä välisuomatuksilla rauhoitettuamme rakkaalta materialismista kiikkokiljoitamme, voimme jatkaa juttuamme rakkaudesta.

Aviorakkaudesta, jonka välttämättömyydestä edellä jo mainittiin, sitä juuri useimmin on väitetty, että onkohan sitä olemassa, ja voiko se olla kestävä ja pysyvästä miehen ja naisen välillä vuodesta vuoteen ja koko elinajan. Useat väittävät ettei mitään sukupuolten välistä rakkautta olekaan, ainoastaan vaan himo, tahi sukupuolitarve. Toiset taas yrittävät tehdä rakkauden ja himon eri asiaksi. Rakkauden joksikin pyhäksi, puhtaaksi ja taivaalliseksi ja himon joksikin rumaksi ja ilikiseksi asiaksi. Mutta onneksi ovat molemmat välttämättä väärässä.

Ne, jotka väittävät, että ainoastaan himo tahi sukupuolitarve voi olla miehen ja naisen välillä, ne tavallisesti mittaavat elämää oman onnetoman elämänsä mukaan ja joutuvat kieltämään, ettei mitään pysyvää kiintymystä ja mieltymystä voi naisen ja miehen välillä olla, vaan että se on ainoastaan aika ajottaisista, silloin nimittäin kun sukupuolitarve tahi himo vetää heitä yhteen.

Ne taas, jotka tekevät rakkauden ja himon eri asiaksi, ne tekevät saman erehdyksen kuin nekin, jotka tekevät ruumiin ja sielun eri olennoiksi ja selittävät ruumiin maalliseksi, maasta tulleeksi ja sielun joksikin yliluonnolliseksi taivaasta tulleeksi. Samanlaisen yliluonnollisen olion ovat monet tehneet rakkaudesta, joka jostakin meihin tulee jollain ihmeellisellä tavalla ja lähtee taas pois ilman, ettemme me mahda sille mitään.

Mutta järkevältä kannalta katsottuna, ei rakkaus ole mikään muu kuin puhtaasti materialistinen asia, aistillinen mieltymine ja kiintymine toisen ihmisen ruumiiseen ja sieluun (sielulla ymmärretään tässä henkisen elämän ominaisuuksia). Tähän samaan mieltymyksen kuuluu sekin, että aviopuolisot himoitsevat toisiaan. Sitä ei tule ymmärtää ja selittää miksiäkään rumaksi, ilikiseksi asiaksi, eikä välttämättömäksi paheksi, vaan tulee mitä huolellisemmin kumpaisenkin aviopuolison taholta valvoa, ettei tuo himoittaminen lakkaisi, eikä heikkenisi, vaan että se jatkuisi ja voimistuisi. Tämänlainen himoitsemisen jatkuminen on sangan tärkeä tekijä toisiinsa kiintymisen ja mieltymisen jatkumiselle. Sen tähden täytyy molempien aviopuolisoiden pyrkiä ymmärtämään aina täydellisemmin toistensa sukupuolitarpeita. Eikä kylmentämään heidän välistään toistensa himoitsemista, enempi liiallisella tungettelimisella ja ylöllisyydellä sukupuolintunnoissa, kylläannuttamalla itseään ja toista, kuin välittämättömyydellä toisen tarpeista ja tunteista saada aikaan loukkaantumista, kylmenemistä ja itseensä sulkeutumista. Samalla sanoen aviopuolisoiden tulee ei ainoastaan osata mennä naimisiin, vaan

myöskin pyrkiä yhä enemmän jatkuvasti oppimaan elämään yhdessä sillä tavalla, että se tuottaa molemmille nautintoa ja iloa.

Tällä tavalla tulee tuosta jatkuvasta himosta yksi side, joka kiinnittää alati aviopuolisoihin toisiinsa. Se on siis osa rakkautta, mutta ei suinkaan koko rakkaus mitä aviopuolisoiden välillä voi olla.

Aviopuolisoihin tulee kiinnittä yhteen tämän lisäksi vielä monet muutkin siteet.

(Jatk.)

KOHTALON KOURISSA

Kirj. Louna Suonkelo.

Oveen koputettiin ja samassa astul sisälle nuoren, mutta jo kovasti kärsineen näköinen mies, repaleisiin puettuna.

— Voisitko antaa jonkun pennin näistä valokuvista? Ne ovat ainoat mitä minulla on, lukuunottamatta noita räsiäjäni, samalla ohjentaen joukon valokuvia käteeni? Katsahdin miehen ja huomasi, että hän puhui totta, sillä kaikki mitä hänestä voi nähdä, todisti äärimmäisestä puutteesta.

Kalvoin viisikymmentä penniä taskustani, jonka yhdessä valokuvan kanssa hänelle annoin, sekä pyysin kertomaan miksi hän oli tuollaiseen kurjuuteen joutunut?

— Äitini oli, hän aikoi, pyykkimäntä, ansaiten ainoastaan niukan toimeentulon. — Isästäni, niin hänestä en ole kuullut koskaan muuta kuin sen, että jouduttuaan työttömäksi, heitti äitini, minut sekä pikusiskoni oman onnensa nojaan.

Äitini raatoi päivät pyykkästä pesten ja öillä koetti mikäli voi, kotiaskareitaan toimittaa. Kiduttiin, mutta kumminkin elettiin. Toisinaan kun äiti saapui kotia, oli hän niin uupunut, että tuskin saattoi puhua. Isän ollessa kotona oli meillä ollut oikea huonekin asuttavamme, mutta vuokra oli liian suuri. Äitini pienet tulot eivät riittäneet sen maksoon ja siksi oli meidän muutettava kellarikertaan, jota muut vuokralaiset käyttivät pyykkihuoneenaan. Ilma oli siellä aina kostea ja ummehtunut. — Luulen, että jo silloin sain tämän keuhkotaudin...

— Siskoni eräs herrasperhe otti kasvattiliseen Voi, kuinka silloin itkin, kun vieras, komeasti puettu rouva tarttui pikku siskooni, viedäkseen hänet pois. Näin miten mukana seurannut palvelija pesi ja laitteli Ellin lähtökuntoon. Vaunut vierivät pois ja minä jäin yksin tuonne kolkkaan kotiin. — Äitiniäkään ei ollut näkemässä Ellinsä lähtöä. Luulen, että hän ei voinut, sillä se olisi hänet murtautunut.

Kokoin Ellin vaatteet ja täytin ne kaikenlaisilla rievulla. Tahdoin nähdä häntä edes noissa vaatteissa. Tuon vaatetuksen kanssa sitten se päivä lopulta kului.

— Äitini saapui kotia. Painoi heljän suudelman poskilleni ja veti kiikkeästi luoksensa. Näin, että hän kalpasi Ellinään, sillä suuret kyynelkarpaleet valuiivat alas hänen poskipäältä. Pyyhin ne pois pikku käsitölläni, kokein lohduttaa. — Ellistä emme sittemmin enää kuulleet!

— Päiväni tulivat sanomattoman pitkiksi. Ei ollut ketään, joka päiväkautsiin olisi luonani käynyt äidin ollessa työssä. Useasti jäin vielä nukkumaan äidin lähdeyttä. Toisinaan taas olin äitiä odotellessa nukahtanut milloin minnekin nurkkaan.

Pääsin koulu-ikään. Tuntui niin hauskalta, kun äiti eräänä aamuna sanoi vevänsä minutkin kouluun. Nythän pääsin toisten ikästeni seuraan. Mutta voi, iloni pian keskeytyi. Olin paikatissa vaatteissa, kasvoni niin kalpeat, käteni niin lahjat ja kaikki tuo sai aikaan, että minusta alettiin tehdä pilkkaa. Itkussa suin jätin koulun, päätöksellä, että enään sinne en saapuisi.

— Äitini sattuikin jo olemaan kotona. — Ihmettelin miksi, sillä eihän ollut vielä litkaan? Sisään saavuttuani sain selityksen. — Hän oli

loukannut itsensä, kantaissaan suuria pyykkikoria ylös vinnille. Jalansa oli jotenkin luiskahtanut ja hän putosi saaden jonkin sisäisen vamman.

— Vuoteella hän lepäsi, niin kalpeana ja voimattomana. — Mitä nyt tehdä? — Koetin jotakin häneltä kysyä, vaan en saanut mitään vastausta. — Hän ei jaksanut.

— Ensi kerran elämässäni kalpasin isääni. Ollisipa hän nyt täällä, auttamassa äitiraukkaani ja tätä ajattellessani pillahdin itkemään.

— Äitini sen huomattuani tuli levottoman näköiseksi. Polvistuin hänen vuoteensa viereen, silittelin hänen kalpeita kasvojaan ja lupauduin miehiksi tultuani pitää hänestä hyvän huolen.

— Äitini ei enään parantunut, vaan kuoli äärettömiin tuskiinsa, jättäen minut yksin maailmalle, yhden ja toisen armoille.

Ensimmäiset vuoteni äitini kuoleman jälkeen vietin lastenkodissa, jossa opin tekemään puutyötä. 16-vuotiaana pääsin siltä pois ja sain oppipojan palkan eräissä puuseppä liikkeissä.

Nyt olen ulosoppinut, mutta en jaksa tehdä työtä, sillä minulla on keuhkotauti. Olin salraalassa kuukausi takaperin, mutta panttiin pois, kun minulla ei ollut enää millä maksaa, sillä säästöni olivat loppuneet.

Nyt olen elänyt puoleksi kerjuulla sekä myymällä mitä minulla on sattunut olemaan. Yksinpä työvälineenikin on leivän panttina. Jäljellä on ainoastaan nämä kuvat sekä päälläni nähtävät vaatepahaset. —

Yskän kohtaus hänet keskeytti. Sen ohi mentyä hän jatkoi:

— "Asuntoa olen pitänyt yhdessä noista sadan markan huveista, jota on nykyään niin monta tyhjänä. Jos poliisi sen tietäisi, heti olisiin kiinni. — Mutta ihmiset ovat sääliäisiä. He ymmärtävät tilani ja siksi olen saanut olla siellä rauhassa. Ovatpa joskus tuoneet jotakin lämmintä syötäväkseni."

— Kurja, kärsinyt olento olen. Kuolema, tuo tervetullein vieraani, vaan vilpyn, niin kiikkeästi kuin sitä odottanenkini."

Toinen yskänkohtaus hänet yllätti. Se oli ankarampi. Se sai veren tulvimaan hänen suustaan ja hän vaipui hervotonna tuolille, jossa oli istunut.

Kutsuin emäntäni keittiöön ja hänen kanssaan yhdessä toimitimme niin, että hän otettiin sairaalaan. Kävin monasti häntä katsomassa, kunnes vihdoin eräänä päivänä sain kutsun saapua sinne, sillä Aatu, se oli nuorukaisen nimi, tekee poisilähtöään. Lähdin heti, vaan henki oli jo ennättänyt paeta.

Painoin nuo, niin paljon tuskaa ja kärsimystä nähneet silmät umpeen ja poistuin.

On sunnuntai-iltaapäivä. — Näen köyhän vaunun kiitävän sairaakka kohti. — Niillä kuletetaan Aatun viimeisiä jäännöksiä, ajattelen.

Seuraan mukana, sillä tahdon saattaa häntä hänen viimeiseen lepokätkönsä. — Kirstu nostetaan vaunusta ja lasketaan maan uumeniin. Pappi lapioi multaa — samalla julistaa:

"Maasta sinä olet ja maaksi pitää sinun jälleen tuleman." Johon ajatuksissani huomautan: Ei ollut poloisessa maatumisen varaa. Elämä kun jo ennätti kaikki riistää — riistää haudattakin osansa.

Pappi on poistunut vaunuineen.

Heidän kielovihkon kärsineen toverin haudalle ja vannon taistelevan luokkani mukana, parempien elin- ehtojen saavuttamiseksi.

Perhepalvelijain järjestymisestä

Ensi kerran tulen tervehtimään Toveritarta ja sen laajaa lukijakuntaa. Eu ole mikään kynäilijä, vaan Selma-täti on antanut luvan keskustella perhepalvelijain järjestymisestä.

Naisten päivän Toverittaren nume-